

УДК 339.942

**ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ
СИСТЕМИ УКРАЇНИ ЯК ПЕРЕДМОВА ЗАЛУЧЕННЯ ДО
ГЛОБАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙНИХ МЕРЕЖ**

Рилач Н.М.

к.е.н., науковий співробітник

НДЧ ІМВ Київського національного університету імені Тараса

Шевченка

Міждисциплінарний характер сучасних наукових досліджень створює передумови для нових форм взаємодії ресурсів як на ранніх стадіях розробки інноваційної продукції, так і на стадії досліджень та розробок. В сучасних умовах ефективність інноваційної діяльності країни залежить в тому числі від економії на трансакційних витратах за рахунок розвитку конкурентоспроможних інноваційних мереж.

Для переходу України на якісно новий рівень економічного розвитку, державі необхідно посісти гідне місце в глобальній інноваційній економіці шляхом формування інноваційних мереж та включення їх до глобальних. Останніми роками стає очевидним, що нарощування кількості різних елементів інноваційної інфраструктури держави не вирішує завдання якісного розвитку національної інноваційної системи. В цьому разі актуальним стає створення та розвиток інноваційних мереж та їх залучення до глобальних.

Загалом, мережевий характер взаємодії учасників інноваційного процесу базується на таких відносинах, як внутрішньофірмових, внутрішньодержавних та внутрішньоуніверситетських. Саме мережевий характер взаємодії є в основі концепції «потрійної спіралі», яка включає в себе три основних елементи: посилення ролі університетів у взаємодії з промисловістю та урядом; ключові інститути інноваційної економіки

(наука, бізнес, держава), які прагнуть до співробітництва; додаткова функція, яка закачається в тому, що на додаток до основних функцій кожен із трьох інститутів частково бере на себе роль іншого.

Таким чином, в умовах постіндустріального розвитку та глобалізації традиційні форми взаємодії в інноваційній сфері як між компаніями, так і між країнами, перетворюються на глобальні інноваційні мережі, в основі яких є інтернаціоналізація національних інноваційних компаній, міжнародне наукове співробітництво та розвиток відкритих інновацій. По мірі розвитку інноваційного простору з'являються інноваційні мережі, під якими розуміють комплекс взаємопов'язаних вузлів, що являють собою дослідницькі, проектні, конструкторські, маркетингові та дослідницькі заклади, а також промислові підприємства, діяльність яких організована за принципом мережі.

Глобальні інноваційні мережі в свою чергу впливають на національні та регіональні інноваційні системи. Екосистеми ТНК або мережі інновацій часто являють собою "вузли", що зв'язують регіональні чи національні системи інновацій через кордони і, отже, різні науково-технічні суб'єкти в різних країнах: високотехнологічні стартапи, університети і науково-дослідні інститути, науково-технічні дослідники, інноваційні посередники та державні установи. Через свої розподілені мережі ТНК націлені на максимальну передачу неявних знань, що перебувають у національних інноваційних системах (тобто серед учасників інноваційної діяльності в місцевих громадах) і більш кодифікованих знань через глобальні систему забезпечення знаннями чи канали зв'язку. Екосистеми ТНК часто охоплюють кластери і промислові райони в пошуках нових знань, оскільки вони визнають, що ефект переливання часто з'являється із-за географічної близькості. Очікується, що міжнародна діяльність в області НДДКР, що включає інтеграцію в місцеві інноваційні мережі у приймаючих країнах, матиме позитивний вплив на конкурентоспроможність діяльності ТНК в їх

рідній країні у зв'язку з існуванням механізмів зворотної передачі технології

Для того, щоб відповідати зростаючому попиту на інновації з боку замовників, постачальників і т. д. з урахуванням загальносвітового пропозиції науково-технічних засобів (великі) компанії все частіше адаптують так звані "екосистеми інновацій" у всіх країнах. Вони пов'язують ці глобальні інноваційні мережі з людьми, організаціями (університетами, державними установами тощо) і іншими компаніями в їх власних або інших країнах для того, щоб вирішити проблеми, знайти джерела знань і виробити ідеї. Ці глобальні інноваційні мережі включають власні центри НДДКР за кордоном, а також угоди про співпрацю з зовнішніми партнерами і постачальниками, у яких фірми по-різному залежать від досвіду різних партнерів.

Глобальні інноваційні мережі включають власні центри НДДКР за кордоном, а також співпрацю з зовнішніми партнерами і постачальниками, у яких різні партнери грають різні ролі в залежності від характеру їх досвіду. Цей складний і відкритий шлях інновацій (в екосистемах) вимагає крос-функціонального співробітництва і взаємодії між компаніями-не тільки в області НДДКР, але і виробництвом, маркетингом, продажами і послугами, а також розширеної взаємодії з зовнішніми сторонами, як державними, так і приватними. Це включає НДДКР в глобальний ланцюжок створення доданої вартості компанії з важливими наслідками для ролі (деяких) дочірніх компаній у визнанні і використанні потенціалу для інновацій.

Список використаних джерел

1. Панченко В.Г. Замкнутий цикл інновацій як інструмент інноваційного неопротекціонізму в політиці стимулювання економічної модернізації: виклики створенню інноваційної екосистеми/ В.Г. Панченко // Ефективна економіка (електронне видання). — №11 — 2017. — Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6144>
2. Панченко В.Г. Інноваційний неопротекціонізм як новий інструмент регулювання міжнародних економічних відносин: нові проєкції неомеркантилізму / В.Г. Панченко // Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. Випуск 18, частина 2. — 2018 с. 139-143.
3. Резнікова Н.В. Економічні виклики незалежності: конфлікт інтересів в умовах глобальної взаємодії / Н.В. Резнікова // Стратегія розвитку України. Економіка, соціологія, право. — 2013. — №1. — С. 181— 187.
4. Резнікова Н.В. Міжнародне співробітництво в сфері економічної політики: проблема збереження суверенітету та аналіз потенційних вигод / Н.В. Резнікова // Актуальні проблеми міжнародних відносин. Випуск 113 (Частина II), 2013, сс.149-159.
5. Резнікова Н. Інноваційна модель розвитку національної економіки: оцінка стартових можливостей та засобів реалізації [Електронний ресурс] / Резнікова Н. — Режим доступу: www.academia.org.ua
6. Резнікова Н.В. Глобальні проблеми технологічного розвитку / Н.В. Резнікова, О.В. Симоненко // Інтелектуальна економіка в умовах суспільних трансформацій: перспективи публічно-приватного партнерства Матеріали III Міжнародного науковопрактичного форуму 27 червня 2017 року м. Житомир У 2-х частинах, Частина 1. — сс.43-47.
7. Рилач Н.М. Теоретичні основи формування глобальної інноваційної системи / Н. М. Рилач // [Актуальні проблеми міжнародних відносин](http://journals.iir.kiev.ua/index.php/ec_n/article/view/2889/2589). - 2012. - Вип. 110(2). - С. 82-91. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmv_2012_110%282%29_17
8. Рилач Н. М. Значення теорії технологічних укладів в становленні постіндустріальної економіки / Н. М. Рилач // Міжнародні відносини. Серія «економічні науки». — 2016. — № 7 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://journals.iir.kiev.ua/index.php/ec_n/article/view/2889/2589
9. Рилач Н.М. Механізм інтеграції країни у глобальну інноваційну систему / Н.М. Рилач // Актуальні проблеми міжнародних відносин. Випуск 111 (Частина II), 2012. — сс.136-143.
10. Rylach N. M. Formation innovative paradigm: retrospective and present / N.M. Rylach // Actual problems of international relations. — Vol.1, No.127 (2016). — Mode of access: <http://journals.iir.kiev.ua/index.php/apmv/article/view/2953>